

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА
стану травматизму невинного характеру в Україні
за I квартал 2014 року

Згідно з даними Державної служби статистики України за I квартал 2014 року в Україні від нещасних випадків невинного характеру загинуло 9651 особа. Порівняно з аналогічним періодом 2013 року кількість загиблих у невинничій сфері збільшилися на 5% (9186 осіб у 2013 році), кількість загиблих дітей віком до 14 років зменшилася на 2% (Табл. 1).

Таблиця 1

Кількість загиблих внаслідок травматизму невинного характеру
за причинами смерті за 3 місяці у 2013 – 2014 роках

	Причини смерті	2013 рік	2014 рік	Зменшення (збільшення) у відсотках
1	Навмисне самошкодження	2003	1969	1,7 ↓
2	Ушкодження з невизначеними намірами	1386	1458	5,2 ↑
3	Випадкові отруєння та дія алкоголю	1323	1149	13,1 ↓
4	Транспортні нещасні випадки	929	1129	21,5 ↑
5	Нещасні випадки, пов'язані з дією природних факторів	421	493	17,1 ↑
6	Інші випадкові отруєння та дія отруйних речовин	663	708	6,8 ↑
7	Нещасні випадки, спричинені дією диму, вогню, жаром та гарячими речовинами	567	566	0,2 ↓
8	Напад з метою вбивства чи нанесення ушкодження	575	723	25,7 ↑
9	Інші нещасні випадки із загрозою диханню	490	465	5,1 ↓
10	Падіння	448	501	11,8 ↑
11	Випадкові утоплення та занурення у воду	196	303	54,6 ↑
12	Інші нещасні випадки	163	166	1,8 ↑
13	Нещасні випадки, спричинені електричним струмом, випромінюванням, температурою або тиском	22	21	4,5 ↓
14	Загальна кількість,	9186	9651	5,0 ↑
	з них:			
15	Дітей віком до 14 років	145	142	2,0 ↓
16	Сільське населення	3510	3659	4,2 ↑
17	Міське населення	5676	5992	5,5 ↑

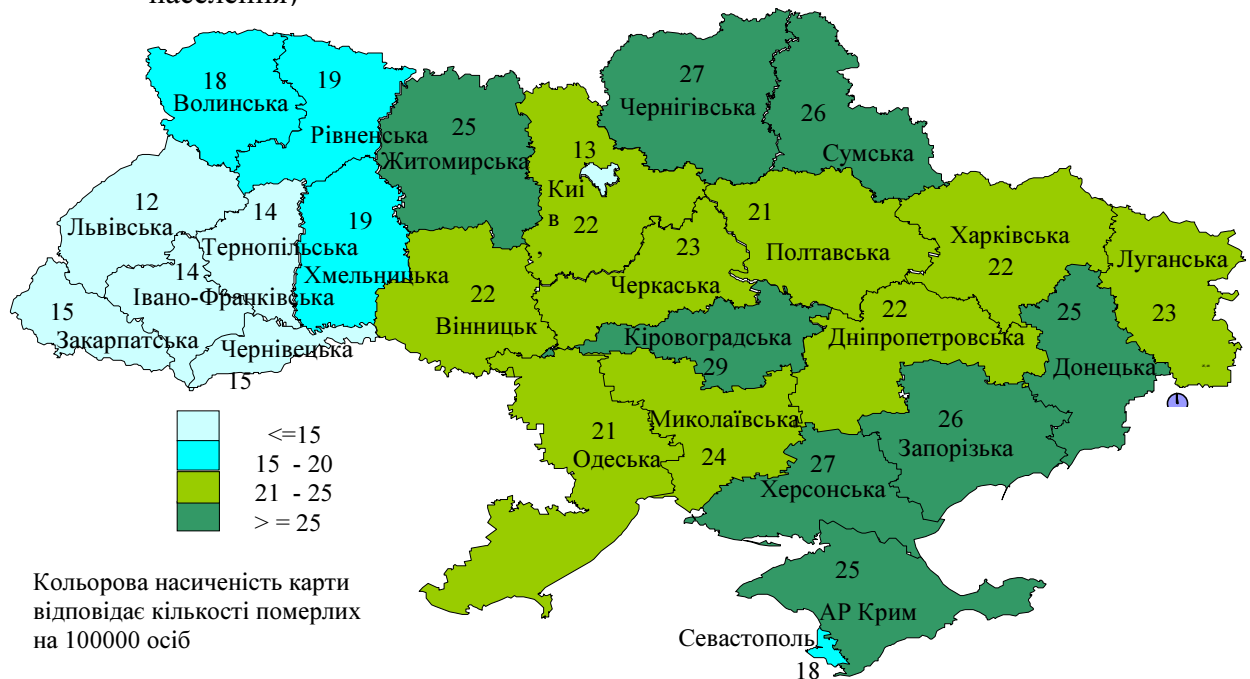
Найбільшу кількість померлих від нещасних випадків невиробничого характеру у I кварталі 2014 року - 11,4% загальної кількості - зареєстровано в Донецькій області (1105 осіб); 7,5% - у Дніпропетровській (729 осіб), 6,3% - у Харківській (592 особи), 6,0% - в Одеській (578 осіб), 5,4% - у Луганській (520 осіб) областях та 5,1% – в Автономній Республіці Крим (494 особи).

Найменшу кількість померлих – 0,7% загальної кількості - зареєстровано у м. Севастополі (71 особи), 1,4% - у Чернівецькій (139 осіб), 1,6% - у Тернопільській (155 осіб), 1,9% - у Закарпатській (184 особи), 2% - у Волинській (191 особа) областях. Кількість померлих від нещасних випадків у м. Києві становить 3,8% загальної кількості, або 371 особу, що на 91 особу більше ніж у I кварталі 2013 року (280 осіб).

Значення показника смертності по Україні (кількість осіб на 100 тисяч населення) порівняно з 2013 роком (20 осіб) збільшилось та становить у I кварталі 2014 року 21 особу. Значно вищий рівень цього показника порівняно з показником смертності по країні спостерігався в Кіровоградській (29), Херсонській (27), Дніпропетровській (27), Запорізькій, Сумській, Чернігівській (по 26), Миколаївській, Донецькій областях та Автономній Республіці Крим (по 25) (Рис. 1).

Рисунок 1

Розподіл смертності населення від нещасних випадків невиробничого характеру у розрізі регіонів України за I квартал 2014 року (на 100 тис. населення)

Найпоширенішими причинами смерті від нещасних випадків невиробничого характеру у звітному періоді були: навмисне самоушкодження – 20,4%, пошкодження без уточнення їх раптового або навмисного характеру – 15,1%, випадкове отруєння та дія алкоголю – 11,9%, транспортні нещасні випадки – 11,7%, напад з метою вбивства чи нанесення ушкодження – 7,5%, інші випадкові отруєння та дія отруйних речовин - 7,3%, нещасні випадки, спричинені дією диму, вогню, жаром та гарячими речовинами – 5,9%, падіння –

5,2%, інші нещасні випадки із загрозою диханню – 4,8%, нещасні випадки, пов'язані з дією природних факторів – 4,6%, випадкові утоплення та занурення у воду – 3,2%.

Загибель людей від самогубства та самоушкодження в 1 кварталі 2014 року посідає перше місце серед причин смертності від зовнішніх причин смертності і становить 20,4 відсотка всіх нещасних випадків травматизму невиробничого характеру та порівняно з аналогічним періодом 2013 року (2003 особи) зменшилась на 1,7% і складає 1969 осіб.

Найбільшу кількість смертельних випадків, пов'язаних з навмисним самоушкодженням, зареєстровано у Донецькій (241 особа), Дніпропетровській (159 осіб), Одеській (134 особи), Луганській (124 особи), Запорізькій (105 осіб) областях, Автономній Республіці Крим (110 осіб), а найменшу – в м. Севастополі (12 осіб), Чернівецькій (19 осіб), Тернопільській (29 осіб), Івано-Франківській (33 особи) областях та м. Києві (32 особи).

Показник смертності населення від навмисного самоушкодження становив 4 на 100 тисяч населення. Найбільшого значення цей показник досягнув у Вінницькій, Сумській (по 6,2), Запорізькій, Херсонській (по 5,9), Одеській (5,6), Донецькій, Кіровоградській, Луганській, Чернігівській (по 5,5) областях, Автономній Республіці Крим (5,6), а найменшого – в Львівській (1,8), Харківській, Чернівецькій (по 2,1), Івано-Франківській (2,4) областях. У м. Севастополі цей показник становив 3,1, у м. Києві – 1,1 (Рис. 2).

Рисунок 2

Розподіл смертності населення за регіонами України у I кварталі 2014 року з причини навмисного самоушкодження (на 100 тис. населення)

У сільській місцевості Сумської (10), Донецької, Кіровоградської, Київської (по 9), Херсонської, Черкаської (по 8) областей на 100 тис. населення

показник смертності від навмисного самоушкодження значно більший за середнє значення по країні.

Загибель людей від ушкодження з невизначеними намірами займає друге місце серед причин смертності від зовнішніх причин смертності і становить 15,1 відсотка всіх нещасних випадків травматизму невиробничого характеру.

Загальна кількість смертельних випадків від ушкодження з невизначеними намірами порівняно з I кварталом 2013 року (1386 осіб) збільшилась на 5,2 відсотка та становить достатньо високий показник – 1458 осіб.

Найбільшу кількість померлих зареєстровано в Харківській області (265 осіб), м. Києві (173 особи), Донецькій (135 осіб), Дніпропетровській (122 особи), Київській (90 осіб), Львівській (59 осіб), Луганській (57 осіб) областях, Автономної Республіці Крим (62 особи), а найменшу – у Волинській (9 осіб), Закарпатській (10 осіб), Сумській (11 осіб), Тернопільській (14 осіб) областях.

Значення показника смертності від ушкоджень з невизначеними намірами за перші три місяця 2014 року становило 3 особи на 100 тисяч населення. Перевищення значення цього показника в Україні спостерігалось у Харківській (9,7), Київській (5,2), Дніпропетровській (3,7) областях, у містах Севастополь (7,8) та Київ (6). Найменшого значення цей показник набув у Закарпатській, Волинській (по 0,8), Сумській (0,9), Запорізькій, Рівненській, Тернопільській (по 1,3) областях (Рис. 3).

Рисунок 3

Розподіл смертності населення за регіонами України у 1 кварталі 2014 року з причини ушкодження з невизначеними намірами (на 100 тис. населення)

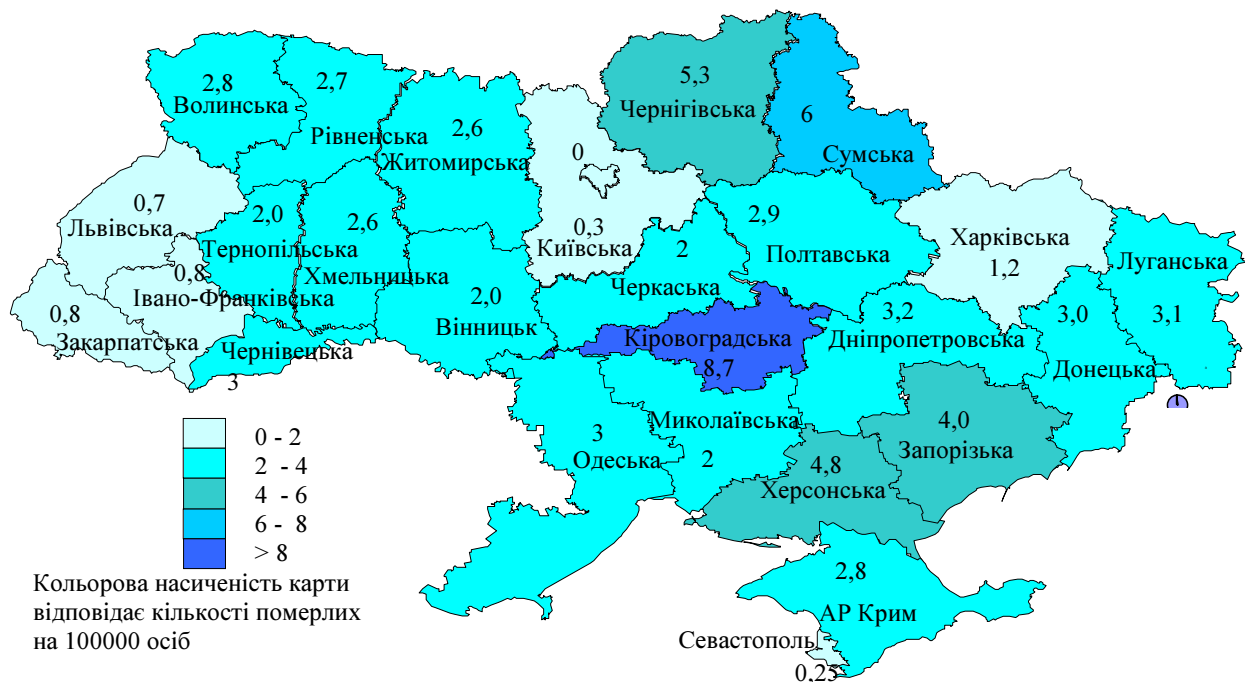
У I кварталі 2014 року спостерігалось значне зменшення (на 13,1%) кількості загиблих внаслідок випадкового отруєння та дії алкоголю порівняно з аналогічним періодом 2013 року (1323 особи). Отруєння алкоголем стало причиною смерті 1149 осіб, що становило 11,9% загальної кількості померлих від нещасних випадків невинного характеру. При цьому смертність населення, спричинена випадковим отруєнням та дією алкоголю, у сільській місцевості у 1,8 була вищою ніж у містах.

Найбільшу кількість померлих від випадкового отруєння та дії алкоголю зареєстровано в Донецькій (132 особи), Дніпропетровській (105 осіб), Кіровоградській (86 осіб), Одеській (76 осіб), Луганській (70 осіб), Запорізькій (64 особи), Сумській (62 особи) областях, Автономної Республіці Крим (55 осіб) областях, а найменшу - в м. Києві (0 осіб), м. Севастополі (1 особа), Київській (6 осіб), Закарпатській (11 осіб), Івано-Франківській (12 осіб) областях.

Показник смертності населення від отруєння алкоголем у I кварталі 2014 року становив 2,5 на 100 тисяч населення. Найбільшого значення цей показник досягнув у Кіровоградській (8,7), Сумській (5,5), Чернігівській (5,3), Херсонській (4,8), Запорізькій (4,0), Дніпропетровській, Луганській, Одеській (по 3,1) Донецькій (3,0) областях, найменшого – у Київській (0,3), Львівській (0,7), Закарпатській та Івано-Франківській (по 0,8) областях. У мм. Києві та Севастополі цей показник становив (0) та (0,2) відповідно (Рис. 4).

Рисунок 4

Розподіл смертності населення за регіонами України у I кварталі 2014 року з причини випадкового отруєння та дії алкоголю (на 100 тис. населення)

Кількість загиблих внаслідок транспортних нещасних випадків збільшилася на 21,5% порівняно із аналогічним періодом 2013 року (929) та складає 1129 осіб, що становить 11,7% загальної кількості нещасних випадків не виробничого характеру.

Найбільша кількість смертей від транспортних нещасних випадків спостерігалась у Донецькій (123 особи), Дніпропетровській (87 осіб), Київській (75 осіб), Одеській (63 особи), Харківській (62 особи), Львівській та Запорізькій (по 56 осіб), Луганській (54 особи) областях та Автономній Республіці Крим (44 особа), а найменша – у Кіровоградській (15 осіб), Тернопільській та Чернівецькій (по 19 осіб), Миколаївській та Хмельницькій (по 22 особи) областях. У м. Києві число померлих від нещасних випадків, пов'язаних з транспортними засобами, становить 50 осіб, у м. Севастополі – 6 осіб.

Показник смертності населення від нещасних випадків, пов'язаних із ДТП, становив 2,5 на 100 тисяч населення. Найбільшого значення цей показник досягнув у Київській (4,3), Черкаській (3,9), Житомирській (3,5), Запорізькій (3,1), Сумській (по 3,0), Донецькій та Закарпатській (по 2,8), Дніпропетровській та Одеській (по 2,6), Волинській, Рівненській (по 2,5) областях, Автономній Республіці Крим (2,2), а найменшого – у Кіровоградській (1,5), Тернопільській, Хмельницькій (по 1,7), Миколаївській та Полтавській (по 1,9) областях. У мм. Києві та Севастополі цей показник становив (1,7) та (1,5) відповідно (Рис. 5).

Рисунок 5

Розподіл смертності населення за регіонами України у I кварталі 2014 року внаслідок транспортних нещасних випадків (на 100 тис. населення)

Загальна кількість загиблих від нещасних випадків, пов'язаних із дією природних факторів, за 3 місяці 2014 року становила 493 особи, що на 17,1% більше ніж за відповідний період 2013 року (421 особа).

При цьому, кількість нещасних випадків, пов'язаних із дією природних факторів, у містах була вищою ніж у сільській місцевості: 263 особи та 230 осіб відповідно.

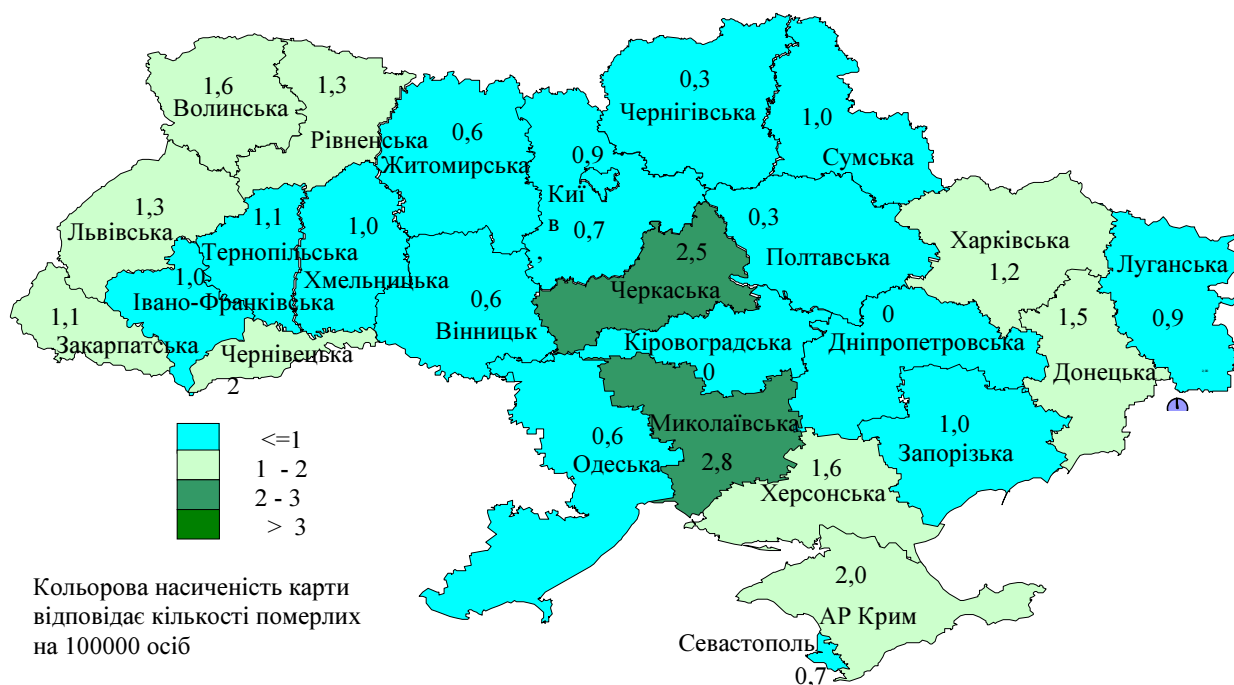
Найбільшу кількість померлих від дії природних факторів зареєстровано в Донецькій (68 осіб), Харківській (34 особи), Львівській та Миколаївській (по 33 особи), Черкаській (32 особи), Луганській (20 осіб) областях, Автономній Республіці Крим (41 особа), а найменшу – у Кіровоградській (0 осіб), Дніпропетровській (1 особа), Чернігівській (3 особи), Запорізькій (5 осіб) областях. У м. Києві та Севастополі - 27 та 3 особи.

Показник смертності населення від нещасних випадків невинного характеру, пов'язаних із природними факторами, за три місяці 2014 року становив 1,1 на 100 тисяч населення. Показник смертності від цього виду травматизму в I кварталі 2013 року склав 0,9 на 100 тисяч населення.

У територіальному розрізі найвищі значення цього показника спостерігалося в Миколаївській області (3,0), Черкаській (2,5), Херсонській (1,7), Волинській (1,6), Донецькій (1,5), Львівській та Чернівецькій (по 1,3) областях (Рис. 6).

Рисунок 6

Розподіл смертності населення за регіонами України у I кварталі 2014 року від нещасних випадків, пов'язаних з дією природних факторів (на 100 тис. населення)

Найнижчі дані цього показника зареєстровано в Дніпропетровській, Кіровоградській (по 0), Полтавській, Чернігівській (по 0,3), Житомирській, Одеській (по 0,6), Київській (0,7) областях, м. Києві та Севастополі - (0,9) та (0,7) відповідно.

У I кварталі 2014 року спостерігалось збільшення на 6,8% кількості загиблих внаслідок випадкового отруєння та дії отруйних речовин порівняно із аналогічним періодом 2013 року (663 особи). Це стало причиною смерті 708 осіб, що становило 7,3% загальної кількості померлих від нещасних випадків невинного характеру. При цьому, смертність населення, спричинена випадковим отруєнням, у містах у 1,8 рази була вищою ніж у сільській місцевості. Показник смертності від цього виду травматизму складав приблизно 1,5 на 100 тисяч населення, найбільше значення зареєстровано в Донецькій (3,9), Запорізькій (3,2), Кіровоградській та Херсонській (по 2,8), Миколаївській (2,3), Луганській (2,0) областях, а найменше – у м. Києві (0,1), Житомирській та Чернівецькій (по 0,4) областях.

Однією з поширених причин смерті від нещасних випадків у побуті були також випадки, що сталися внаслідок нападів з метою вбивства чи нанесення ушкодження (723 особи), і становили 7,5% загальної кількості померлих. Їх кількість порівняно з I кварталом 2013 року (575 осіб) збільшилася на 25,7 відсотка.

Показник смертності від цього виду травматизму складав 1,6 на 100 тисяч населення.

Перевищення значення показника смертності від нещасних випадків внаслідок нападів з метою вбивства чи нанесення ушкодження в Україні спостерігалось у Запорізькій (2,6), Луганській (2,3), Одеській (2,2), Автономній Республіці Крим (2,1), Донецькій (1,9), Черкаській (по 1,8), Дніпропетровській, Херсонській, Чернігівській (по 1,7) області, а найнижчий – у Тернопільській (0,4), Закарпатській (0,6), Львівській (0,8) областях (Рис. 7).

Рисунок 7

Розподіл смертності населення за регіонами України у I кварталі 2014 року від нещасних випадків з метою вбивства чи нанесення ушкодження (на 100 тис. населення)

Кількість смертельних випадків невиробничого характеру, пов'язаних з падінням, у I кварталі 2014 року становила 501 особу, що на 11,8% більше ніж у I кварталі 2013 року (448 осіб).

При цьому показник смертності внаслідок нещасних випадків, пов'язаних з падінням, складав приблизно 1,1 на 100 тис. населення і найвищим він був у Запорізькій (2,2), Закарпатській, Чернігівській (по 1,9), Миколаївській, Херсонській (по 1,7), Сумській (1,6) областях та найнижчим – у м. Севастополі (0,2), м. Києві (0,5), Черкаській (0,2), Рівненській (0,4), Івано-Франківській, Полтавській (по 0,5) областях.

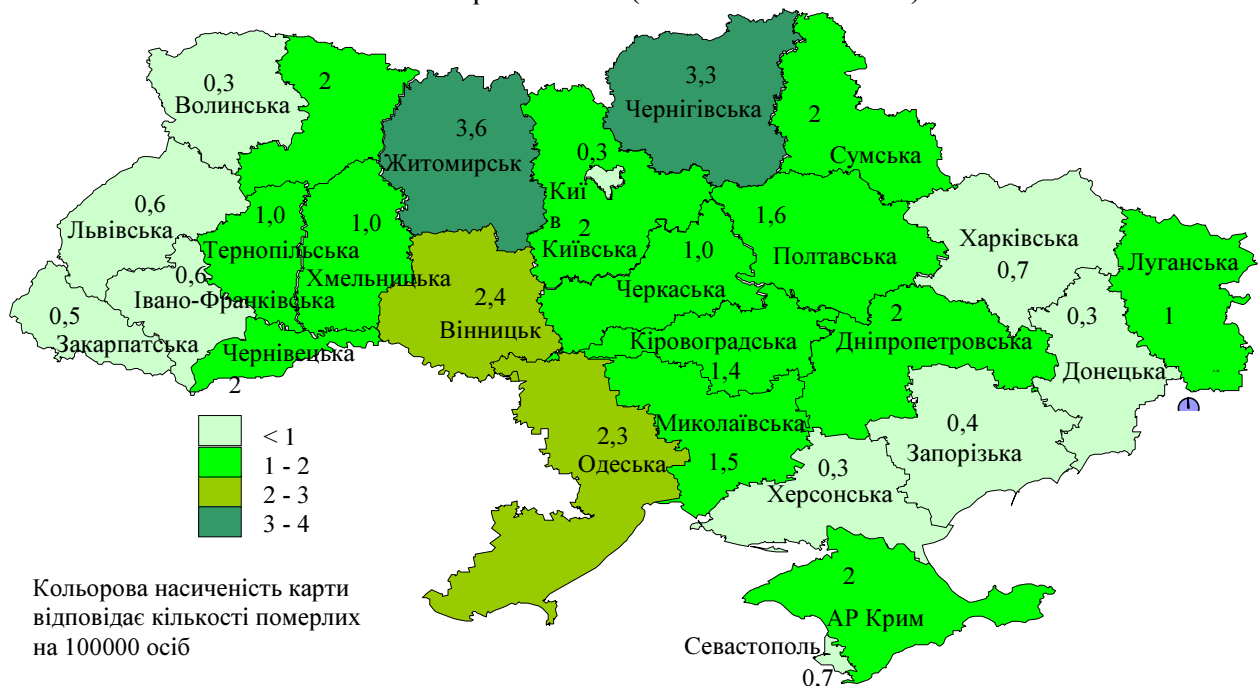
У територіальному розрізі найбільшу кількість таких випадків смертей зафіксовано в Донецькій (62 особи), Запорізькій (40 осіб), Дніпропетровській (38 осіб), Одеській (31 особа), Харківській (26 осіб), Вінницькій (25 осіб) областях, Автономній Республіці Крим (25 осіб), а найменшу – в м. Севастополі (1 особа), Черкаській (3 особи), Рівненській (5 осіб), Чернівецькій (6 осіб), Волинській, Івано-Франківській, Полтавській (по 8 осіб) областях.

Загальна кількість загиблих від нещасних випадків, спричинених дією диму, вогню, жаром та гарячими речовинами, за 3 місяці 2014 року становила 566 осіб, що незначно менше (на 0,2%) ніж за відповідний період 2013 року (567 осіб).

Показник смертності населення від нещасних випадків, спричинених дією вогню, жаром та гарячими речовинами, у I кварталі 2014 року становив 1,2 на 100 тисяч населення. Значно більше цей показник спостерігався в Житомирській (3,6), Чернігівській (3,3), Одеській (2,4), Рівненській, Сумській, Чернівецькій (1,8) областях. Найменше значення показника у Волинській, Донецькій (по 0,3), Закарпатській, Запорізькій, Херсонській (по 0,4), Івано-Франківській (0,5), Львівській (0,6) областях. У мм. Києві та Севастополі цей показник становить 0,3 та 0,7 відповідно (Рис. 8).

Рисунок 8

Розподіл смертності населення у розрізі регіонів України у I кварталі 2014 року з причини нещасних випадків, спричинених дією вогню, жаром та гарячими речовинами (на 100 тис. населення)

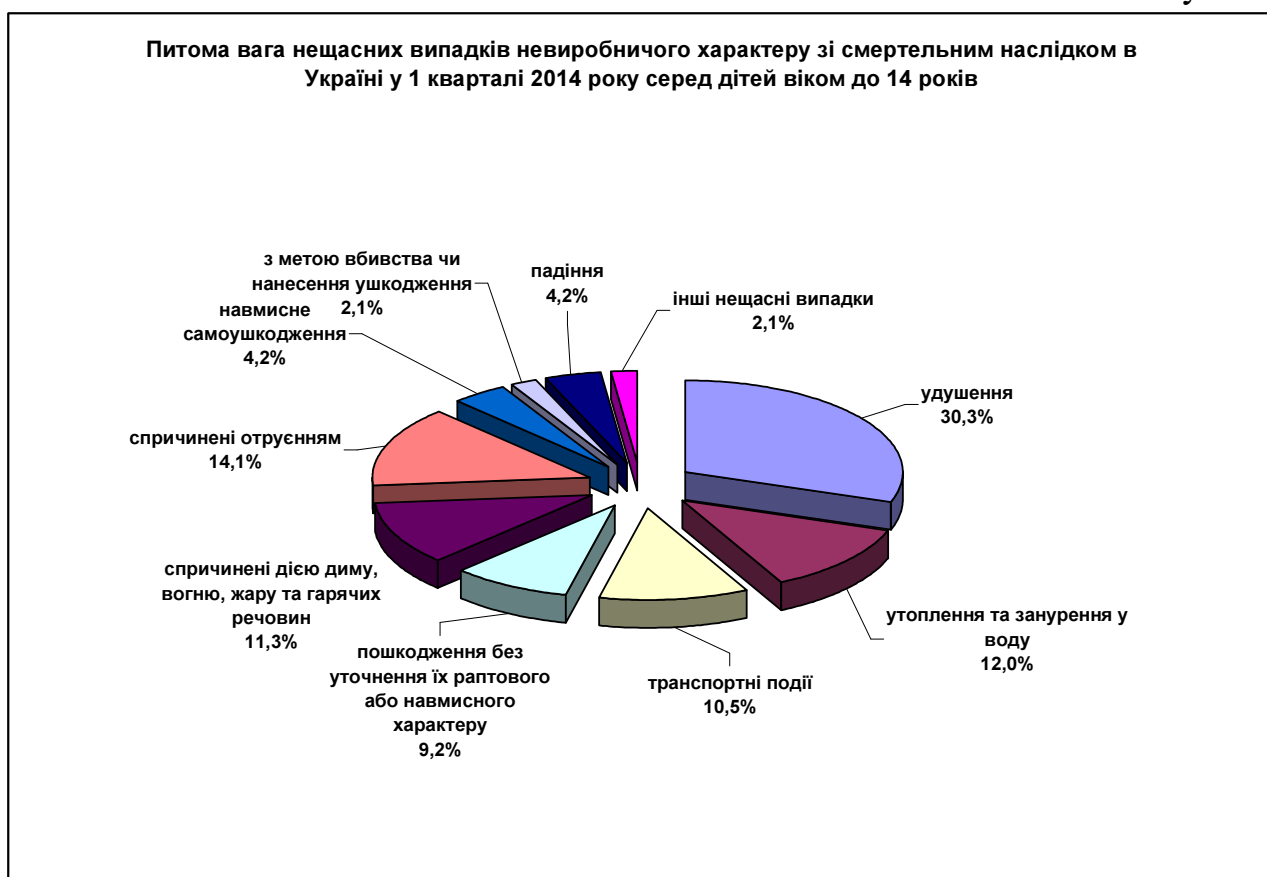
Кількість нещасних випадків, спричинених дією диму, вогню, жаром та гарячими речовинами, у містах та в сільській місцевості приблизно однакова: 269 та 297 відповідно.

На фоні збільшення у I кварталі 2014 року загальної кількості загиблих від нещасних випадків невиробничого характеру можна відмітити той факт, що дитяча смертність від нещасних випадків невиробничого характеру зменшилась на 2% порівняно з аналогічним періодом 2013 року (145 дітей) і становить 142 дитини у віці до 14 років.

У містах цей показник складав 60 нещасних випадків, у сільській місцевості - 82.

За статистичними даними основними причинами загибелі дітей від нещасних випадків невиробничого характеру залишаються: удушення - 43 дитини (30,3%), нещасні випадки від утоплення та занурення у воду - 17 дітей (12,0%), транспортні події - 15 дітей (10,5%), спричинені пошкодженнями без уточнення їх раптового або навмисного характеру - 13 дітей (9,2%), спричинені дією диму, вогню, жару та гарячих речовин - 16 дітей (11,3%), нещасні випадки, спричинені отруєнням - 20 дітей (14,1%), навмисне самоушкодження - 6 дітей (4,2%), від наслідків нападу з метою вбивства чи нанесення ушкодження - 3 дитини (2,1%), падіння - 6 дітей (4,2%), інші нещасні випадки - 3 дитини (2,1%) тощо (Рис. 9).

Рисунок 9

Найбільшу кількість померлих дітей віком до 14 років від нещасних випадків за перших три місяці 2014 року зареєстровано в Рівненській (15 дітей), Донецькій, Закарпатській (по 13 дітей), Дніпропетровській (9 дітей), Київській (8 дітей), Херсонській (по 8 дітей), Автономній Республіці Крим, Миколаївській, Хмельницькій (по 7 дітей) областях, а найменшу – в Запорізькій, Луганській, Львівській, Черкаській (по 2 дитини), м. Києві та Севастополі (по 3 дитини). У Тернопільській області дитячої смертності від нещасних випадків невиробничого характеру у I кварталі 2014 року не зареєстровано.

Основними причинами нещасних випадків у побуті залишається: порушення або незнання правил поведінки на воді, дорожнього руху, протипожежної та електробезпеки, низька нервово-психологічна стійкість, поширення негативних тенденцій і антисоціальних проявів серед людей.

Найважливішими заходами щодо профілактики дитячого травматизму є: контроль за вчинками дітей з боку дорослих, усунення з поля їх зору небезпечних предметів (ножів, гострих палиць та шпиць, сірників, хімічних речовин, ліків), заборона купатися без нагляду дорослих і в неперевіреніх місцях, систематичне роз'яснення небезпеки вуличних і побутових травм тощо.

Враховуючи вищевикладене, може зробити висновок, що травматизм невиробничого характеру за масштабами, збитками та складністю вирішення проблем є соціально значущим явищем.

Високий рівень невиробничого травматизму обумовлений у першу чергу незадовільним соціально-економічним становищем, низьким прожитковим рівнем населення, недостатньою роботою керівників підприємств та установ щодо його профілактики.

З метою запобігання нещасним випадкам у побуті ДСНС України спільно з центральними та місцевими органами виконавчої влади проводить роботу, спрямовану на реалізацію заходів із профілактики травматизму невиробничого характеру, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2007 р. № 980-р «Про затвердження плану першочергових заходів із профілактики травматизму невиробничого характеру».

Місцевими органами виконавчої влади розроблено та затверджено за погодженням з ДСНС України регіональні плани заходів із профілактики травматизму невиробничого характеру в 2014 році та проводиться робота щодо їх реалізації.

Директор Департаменту
державного нагляду та контролю

Максименко О.В.